

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 486/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. augusta 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Advokátska kancelária, Mlynská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 283/2013 zo 4. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júna 2015 osobne do podateľne doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 283/2013 zo 4. marca 2015.

Zo sťažnosti vyplýva, že v súdnom spore vedenom sťažovateľom ako žalobcom proti žalovaným [REDACTED] (ďalej len „žalovaný 1“), [REDACTED] (ďalej len „žalovaný 2“), [REDACTED] (ďalej len „žalovaný 3“) a za účasti Allianz – Slovenskej poisťovne, a. s. (ďalej len „vedľajšia účastníčka“), o náhradu škody z ublíženia na zdraví rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 62/06-413 z 20. marca 2013 bol žalovaný 2 zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi 11 810,40 €, pričom žaloba proti žalovanému 1 a žalovanému 3, ako aj v prevyšujúcej časti proti žalovanému 2 bola zamietnutá. Žalovaný 2 bol zaviazaný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 1 568,01 €. Sťažovateľ bol zaviazaný nahradiť trovy právneho zastúpenia žalovanému 1 a žalovanému 3, a to každému z nich po 1 288,15 €. Zároveň pripustil späťvzatie žaloby sťažovateľa voči žalovanému 1 a voči žalovanému 3, zrušil rozsudok okresného súdu v zamietavom výroku voči žalovanému 1 a voči žalovanému 3 a v tejto časti konanie zastavil.

Na základe odvolania sťažovateľa a vedľajšej účastníčky rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Co 283/2013-506 z 19. novembra 2014 bol rozsudok okresného súdu č. k. 18 C 62/2006-413 z 20. marca 2013 potvrdený vo vyhovujúcom výroku. Zároveň bol zmenený v zamietavom výroku voči žalovanému 2 tak, že tento je povinný zaplatiť sťažovateľovi z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia 11 153,04 €. O náhrade trov konania nerozhodol, pričom z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že vzhľadom na zložitosť prípadu a značnú dĺžku konania bolo rozhodnutie o trovách konania odložené na osobitné uznesenie, o ktorom sa rozhodne po právoplatnosti vo veci samej.

Uznesením krajského súdu č. k. 1 Co 283/2013-517 zo 4. marca 2015 bol žalovaný 2 zaviazaný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 5 414,04 €. Sťažovateľ bol zaviazaný nahradiť trovy konania žalovanému 1 v sume 873,21 € a žalovanému 3 v sume 6 330,29 €.

Sťažnosť smeruje proti tým výrokom uznesenia krajského súdu č. k. 1 Co 283/2013-517 zo 4. marca 2015, ktorými bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť trovy konania žalovanému 1 v sume 873,21 € a žalovanému 3 v sume 6 330,29 €.

Predmetom konania vo veci samej bol sťažovateľom uplatnený nárok na náhradu škody za ublíženie na zdraví, ktorú utrpel v dôsledku ťažkého úrazu následkom dopravnej nehody vzniknutej pri strete dvoch motorových vozidiel. Totiž žalovaný 1 po zrážke so žalovaným 2 narazil do sťažovateľa a spôsobil mu ťažké zranenia s komplikovaným priebehom liečenia a dlhodobou práceneschopnosťou. Sťažovateľ preto žaloval o náhradu škody jednak žalovaného 1, ktorý riadil motorové vozidlo, ktorým bola priamo spôsobená ujma sťažovateľovi a bol zároveň bezpodielovým spoluvlastníkom vozidla spolu so žalovaným 3, ktorý bol prevádzkovateľom motorového vozidla a zároveň jeho bezpodielovým spoluvlastníkom, ako aj žalovaného 2, ktorý na základe záverov trestného konania predmetnú dopravnú nehodu zaviniť a bol aj uznaný vinným.

Okresný súd svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby voči žalovanému 1 a žalovanému 3 odôvodnil tým, že v skoršom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 17 C 316/2003, kde účastníci konania boli totožní s účastníkmi tohto konania, rozsudkom č. k. 17 C 316/2003-248 z 30. marca 2010 bola žaloba voči žalovanému 1 a žalovanému 3 zamietnutá. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 4. júna 2012. V uvedenom konaní sťažovateľ požadoval náhradu škody z ublíženia na zdraví, ktorá vznikla z totožnej škodovej udalosti, ktorá je aj základom nároku v neskoršom konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 62/2006. Okresný súd v rozsudku č. k. 18 C 62/2006-413 z 20. marca 2013 na s. 6 doslovne uviedol: *„Za zhodného skutkového stavu vo vzťahu medzi tými istými sporovými stranami bolo právoplatne rozhodnuté o zodpovednosti za škodu spôsobenú žalobcovi z dopravnej nehody zo dňa 06.12.2012 tak, že táto nie je daná u žalovaných v 1. a 3. rade. Túto právnu otázku už súd nemôže preskúmať, čomu bráni prekážka právoplatne rozhodnutej veci podľa § 159 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znovu. (Ne)existencia zodpovednosti za škodu u žalovaných v 1. a 3. rade, tak ako bola právoplatne ustálená v konaní sp. zn. 17C/316/2003 je záväzná pre súd aj v tomto konaní.“*

Sťažovateľ v odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 18 C 62/2006-413 z 20. marca 2013 vo vzťahu k výroku o jeho povinnosti nahradiť žalovanému 1 a žalovanému 3 trovy konania uviedol, že pri uplatnení nároku nemohol predpokladať, akým spôsobom súd posúdi mieru zodpovednosti jednotlivých žalovaných za vzniknutú škodu, a to vzhľadom na existenciu ich objektívnej zodpovednosti. Poukázal tiež na to, že pri náhrade trov v súvislosti so žalovaným 1 a žalovaným 3 sa malo postupovať podľa ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku a na základe tohto ustanovenia náhradu trov nepriznať. Tvrdil tiež, že v žiadnom prípade nie je možné považovať konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 17 C 316/2003 za konanie, v ktorom by bol ustálený základ nároku sťažovateľa aj pre konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 18 C 62/2006. Za vec rovnakú treba totiž považovať uplatnenie toho istého nároku alebo stavu, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, pokiaľ je súčasne daná totožnosť osôb a totožnosť predmetu konania. Z toho vyplýva, že rozsudok v konaní sp. zn. 17 C 316/2003 v žiadnom prípade nemôže vytvárať prekážku už právoplatne rozhodnutej veci, keďže nejde o totožný predmet konania. Kým totiž je teraz predmetom konania nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia, zatiaľ v skoršom spore išlo o nárok na bolestné.

V rámci odvolacieho konania sťažovateľ vzal žalobu voči žalovanému 1 a žalovanému 3 späť, pričom krajský súd rozsudkom č. k. 1 Co 283/2013-506 z 19. novembra 2014 späťvzatie žaloby pripustil a konanie zastavil.

O trovách konania vo vzťahu medzi sťažovateľom na jednej strane a žalovaným 1 a žalovaným 3 na druhej strane rozhodol uznesením č. k. 1 Co 283/2013-517 zo 4. marca 2015 tak, že vec posúdil podľa ustanovenia § 146 ods. 2 v spojení s ustanovením § 150 Občianskeho súdneho poriadku. Za dôvod aplikácie ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku považoval okolnosti spočívajúce v tom, že vzhľadom na charakter nároku sťažovateľa a do úvahy pripadajúcu zodpovednosť vodiča motorového vozidla, ako aj jeho prevádzkovateľa podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka nebolo možné v čase podania žaloby vylúčiť zodpovednosť všetkých troch žalovaných za škodu na zdraví spôsobenú sťažovateľovi. Podľa názoru krajského súdu zodpovednosť sťažovateľa za trovy konania

4

vzniknuté žalovanému 1 a žalovanému 3 je daná až od 4. júna 2012, teda odo dňa právoplatnosti rozsudku vydaného okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 316/2003, ktorým bola žaloba voči žalovanému 1 a žalovanému 3 zamietnutá.

Podľa presvedčenia sťažovateľa v žiadnom prípade nemožno považovať konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 17 C 316/2003 za konanie, v ktorom by bol ustálený základ nároku sťažovateľa aj pre konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 18 C 62/2006. Okresný súd, ako aj krajský súd odňali sťažovateľovi reálnu možnosť konať pred súdom, lebo napriek jeho opakovaným požiadavkám neboli vypočutí žalovaný 1 a žalovaný 3, i keď ich výsluch bol pre objektívne zistenie skutkového stavu potrebný. Bez týchto výsluchov nebolo možné presne určiť mieru účasti na dopravnej nehode, pričom táto nebola vyhodnotená ani znaleckým posudkom. Preto žalovaný 1 a žalovaný 3 nemali vôbec právo na náhradu trov konania, tieto si sami spôsobili a tu sa malo prihliadnuť na ustanovenie § 150 Občianskeho súdneho poriadku. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť v zmysle § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Porušením tohto práva sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Sťažovateľ žiada vydať tento nález:

„1. Základné práva sťažovateľa, [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 1Co/283/2013-517, IČS:7205215527 zo dňa 04.03.2015 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 1Co/283/2013-517, IČS: 7205215527 zo dňa 04.03.2015 zrušuje a vec vracia v rozsahu zrušenia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania právneho zastúpenia vo výške 948,32 Eur na účet právneho zástupcu JUDr. Ivana Jurčišina(...) do jedného mesiaca od vydania tohto nálezu.“

II.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 1 Co 283/2013-517 zo 4. marca 2015 vyplýva, že ním inter alia bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť trovy žalovaného 1 v sume 873,21 € a trovy žalovaného 3 v sume 6 330,29 €. Rozhodnutie o trovách konania vo vzťahu medzi sťažovateľom na jednej strane a žalovaným 1 a žalovaným 3 na druhej strane sa zakladá na ustanovení § 146 ods. 2 v spojení s ustanovením § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Vychádzalo sa teda jednak z toho, že ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný nahradiť jeho trovy, ale aj z toho, že ak sú tu dôvody osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Za dôvod aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku bolo potrebné považovať to, že vzhľadom na charakter nároku sťažovateľa a do úvahy pripadajúcu zodpovednosť vodiča motorového vozidla, ako aj prevádzateľa motorového vozidla podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale aj s prihliadnutím na okolnosti dopravnej nehody, ku ktorej došlo stretom prevádzok dvoch motorových vozidiel, nebolo možné v čase podania žaloby vylúčiť zodpovednosť všetkých troch žalovaných za škodu na zdraví spôsobenú sťažovateľovi. Na takomto závere nič nezmenili ani výsledky trestného konania, v ktorom bol za vinného uznaný žalovaný 2 ako vodič jedného z motorových vozidiel. Samotná táto skutočnosť totiž ešte nevylučovala možnosť občianskoprávnej zodpovednosti vodiča a prevádzkovateľa druhého motorového vozidla, teda žalovaného 1 a žalovaného 3. S poukazom na tieto okolnosti nebolo možné považovať postup sťažovateľa, ktorý žalobu podal aj proti žalovanému 1 a žalovanému 3, za vylúčenú z hľadiska jej nožnej úspešnosti. Táto situácia sa zmenila až potom, čo došlo k právoplatnému rozhodnutiu okresného súdu vo veci sp. zn. 17 C 316/2003, predmetom ktorého bol nárok na náhradu škody sťažovateľa z titulu bolestného voči tým istým žalovaným. V tomto konaní bol základ nároku sťažovateľa ustanovený tak, že za škodu zodpovedá iba žalovaný 2, pričom nároky voči žalovanému 1 a žalovanému 3 boli zamietnuté. Rozsudok v uvedenej veci sa stal právoplatným 4. júna 2012. Týmto bolo rozhodnuté o základe nároku, teda o

ustálení zodpovednosti jednotlivých žalovaných. Z tohto vychádzal aj krajský súd. Od právoplatnosti rozhodnutia musel byť sťažovateľovi zrejмый rozsah zodpovednosti jednotlivých žalovaných, na ktorom už ďalšie dokazovanie nemohlo nič zmeniť. Krajský súd dospel preto k záveru, že zodpovednosť sťažovateľa za trovy konania žalovaného 1 a žalovaného 3 je daná až po tomto dátume.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu alebo rozhodnutím štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ je presvedčený, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 17 C 316/2003 nemožno považovať za také, v ktorom by bol ustálený základ nároku aj pre konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 18 C 62/2006. Okrem toho okresný súd a krajský súd odňali sťažovateľovi reálnu možnosť konať pred súdom, keď napriek opakovaným požiadavkám nevypočuli žalovaného 1 a žalovaného 3, hoci bez týchto

výsluchov nebolo možné presne určiť mieru účasti na dopravnej nehode. Nedošlo ani k náležitému odôvodneniu rozhodnutia.

Z pohľadu ústavného súdu treba súhlasiť so sťažovateľom v tom, že vzájomný vzťah vecí vedených okresným súdom pod sp. zn. 17 C 316/2003 a sp. zn. 18 C 62/2006 nie je taký, aby právoplatné rozhodnutie v prvej z nich zakladalo prekážku veci rozsúdenej pri rozhodovaní v neskoršej veci, ako to tvrdil okresný súd. Bráni tomu, ako na to sťažovateľ správne poukazuje, odlišný predmet oboch konaní. Naproti tomu však treba súhlasiť s krajským súdom, podľa ktorého právoplatnosťou rozsudku okresného súdu vo veci sp. zn. 17 C 316/2003 došlo k vyriešeniu základu nárokov sťažovateľa tak, že za škody, ktoré mu vznikli, zodpovedá iba žalovaný 2. Nároky na náhradu škody, ktoré boli v uvedených dvoch konaniach uplatňované, sú totiž nárokmi z tej istej škodovej udalosti. Preto ak za bolestné zodpovedá žalovaný 2, nutne to isté sa musí vzťahovať aj na nárok sťažovateľa na sťaženie spoločenského uplatnenia.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že okresný súd a krajský súd mu odňali reálnu možnosť konať pred súdom tým, že napriek opakovaným požiadavkám nevypočuli žalovaného 1 a žalovaného 3, i keď ich výsluch bol pre objektívne zistenie skutkového stavu potrebný a bez týchto výsluchov nebolo možné presne určiť mieru účasti na dopravnej nehode, treba poznamenať, že konkrétne procesné úkony sťažovateľa vo veci sú, ako sa zdá, v priamom protiklade s uvedenou námietkou.

Sťažovateľ vlastne namieta, že okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 62/06-413 z 20. marca 2013 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Co 283/2013-506 z 19. novembra 2014 posúdil zodpovednosť jednotlivých žalovaných nesprávne, pretože keby vypočul žalovaného 1 a žalovaného 3, mohol by dospieť k inému záveru o miere zodpovednosti toho-ktorého zo žalovaných.

V priamom rozpore s touto sťažnostnou námietkou je však skutočnosť, že sťažovateľ v priebehu odvolacieho konania sám vzal žalobu voči žalovanému 1 a žalovanému 3 späť,

v dôsledku čoho bolo konanie v tomto rozsahu zastavené. Tým akoby akceptoval, že jeho žaloba voči žalovanému 1 a žalovanému 3 nemá šancu na úspech. Pritom by z hľadiska uplatnenej námietky bolo logické, aby sťažovateľ na žalobe v plnom rozsahu trval a po prípadnom neúspechu v odvolacom konaní podnikal ďalšie kroky na zvrátenie nepriaznivého výsledku [napríklad sťažnosťou ústavnému súdu alebo podaním dovolania, ktorého tvrdená prípustnosť by sa opierala o ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, teda že sťažovateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom]. Sťažovateľ však takto nekonal.

Napokon treba uviesť, že odôvodnenie uznesenia krajského súdu o trovách konania je veľmi podrobné, vecné a presvedčivé. Žiadne známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti nejaví. Skutočnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor, nemôže sama osebe bez ďalšieho znamenať porušenie označených práv.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. augusta 2015